

sek 48 članov, kateri prevdari vse naše državne razmere in nasvetuje zbornici vse to, kaj moramo storiti v Avstriji v slučaju, če pride do ločitve z Ogrji. Dne 14. marca je dr. Deršata v temeljil ta predlog in se je o njem obširno razpravljalo. Če se ločimo od Ogrrov, bomo pri tem le imeli dobiček. Dokazano je, da mi v gotovem denarju vsako leto za Ogre plačujemo pri skupnih zadevah po 50 milijonov več, kakor bi bilo treba. Mažari pa za to dobroto, katero uživajo od Avstrije, surovo ravna s tamošnjim prebivalstvom. Nemcev, Slovakov, Slovencev, Hrvatov, Rusinov in Rumunov je mnogo več na Ogrskem, kakor Mažarov; a ti nemažarski narodi nimajo sploh nobene pravice. Mažari že komaj čakajo, da Slovani zginejo iz ogrske zemlje. Izmed 400 državnih poslancev so pri zadnjih volitvah komaj nemažarski narodi spravili v državni zbor 11 svojih mož. — Kako so si pa pridobili Mažari takšno oblast ne le nad ogrskimi nemažarskimi narodi, ampak sploh nad celo našo monarhijo? Po nesrečni vojski med Avstrijo in Nemčijo l. 1866 se je poklical v Avstrijo saksonski nemški baron Beust, ki je Ogrom podelil vse pravice, katere so zahtevali. Takrat so imeli v dunajski poslanski zbornici velikansko večino nemški liberalci, ki so pa k vsemu prikimali, kar je predlagal ta nemški baron. Slovenci so se z vso močjo upirali razdelitvi Avstrije v dve polovici; toda brez uspeha. Kar so zakrivali Nemci l. 1867, to pobijajo zdajšnji avstrijski liberalni Nemci. Toda prepozno je! Kar smo Avstrijani Ogrom do zdaj plačevali prav po nepotrebnem, to je zgubljeno za vselej, če ravno je eden izmed nemških gubernikov pri tej razpravi zaklical, „da nam morajo Mažari vse zopet povrniti; potem naj hodijo z Bogom!“

Razmere med Avstrijo in Ogrsko.

Razprava o predlogu poslanca dr. Deršata, da se izvoli poseben odsek 48 članov, ki naj presodi položaj med Avstrijo in Ogrsko in predlaga zbornici, kaj se naj ukrene, še ni končana. Guberniki vseh strank se oglašajo k besedi in očitajo Mažarom vse krivice, katere je pretrpela Avstrija v dobi od 1867, kar se je sklenila prva pogodba med obema državnima polovicama. Mi smo plačevali, Ogrji pa komandirali. Krščanski social. Axman je omenjal, da je bil prvi dr. Lueger, ki je l. 1892 opozarjal na v nebo kričeče krivice, katere mi Avstrijci prenašamo radi Ogrske nagodbe. Toda v avstrijski zbornici ni smel takrat nikdo kaj očitati Ogrom. Čisto prav, če se ločimo od njih, kar oni sami tako glasno zahtevajo; Avstrijci bomo samo le na dobičku. Potem ne bojo več uvažali Ogrji svoje živine, svojega žita in vina v Avstrijo brezplačno, kakor do sedaj. Slovenski poslanec dr. Šušteršič je dokazoval, da Ogrji niti resno ne mislijo na to, da bi se ločili od Avstrije, če tudi kričijo tako. Če hočemo imeti lastno vojno, bojo vsaj po 100 milijonov kron več za njo plačevali, kakor danes. Kaj bo pa potem z Bosno in Hercegovino? Avstro-Ogrske monarhije več ne bo, kateri je izročila Evropa ob svojem času upravo teh dveh turških pokrajin. Pogodba med Avstrijo in Ogrsko je bila nesrečna za nas, ker je bil vedno avstrijski cesar pod pokroviteljstvom ogrskega kralja; kar so Ogrji velevali, to se je zgodilo nam na škodo. Mi terjamo toraj popolno enakopravnost z Ogrji ali pa ločitev od njih.

Proračunski odsek

pretrese precej pridno državni proračun za leto 1905. Želijo, da konča svoje delo do velike noči; po praznikih bi se pečala z njim poslanska zbornica. Te dni se bo v tem odseku rešilo tudi vprašanje o celjskih nemško-slovenskih spodnje-gimnazijskih razredih. Leta 1902 je poslanska zbornica z večino 33 glasov sklenila, da spodnja gimnazija mora ostati v celjskem mestu. Žal, da so se dali nekateri slovenski politiki od vlade speljati tako daleč, da so privolili v stavbo poslopja za slovensko-nemško gimnazijo v celjski okolici. Vlada je na to postavila v proračun zdaj že tretjekrat: „Za stavbo gimnazije z unaj Celja: 10.000 K“. Ta postojanka se

je prvokrat vtihotapila za l. 1903, drugokrat za l. 1904; a v teh dveh letih pa sploh ni bilo radi obstrukcije proračunske obravnave. V kako prijetnem položaju bi se nahajali glede te zadeve Slovenci, če bi se ne bile vršile omenjena popolnoma nepotrebna in nesrečna pogajanja!

Iz proračunskega odseka smo zvedeli, koliko naša državna polovica plačuje vsako leto za pokojnine svojih uradnikov. L. 1895 so znašale pokojnice 35 milijonov — danes pa znašajo že 68 milijonov. In pri tem položaju se zahteva, od neke strani, naj se službena leta uradnikom znižajo od 40 let na 35 let, pokojnine se njim pa naj pomnožijo! Še celo finančni minister dr. Kosel sam se je vpri — vsaj za zdaj — tej zahtevi.

Dopisi.

Dobrna pri Celju. (Občinske volitve.) „Da bi h... tote volitve!“ Tako že kolnejo dobrnski nemčurji. Gre jim slaba. Ni uspeha, pa ga ni. Po vseh cestah jih vidiš, v vseh kotih širne dobrnske občine poskušajo, pa ne gre. Dobrnski Slovenci so bojda še „preneumni“, da bi „zastopili“, kaka nebesa jim obljubujejo nemčurji. Bolj butastih ljudi si pa tudi nemčurji niso mogli izbrati, da delajo za — nje. Večina jih hodi okrog, da bi se ga tu in tam nasrkali, potem naj že bo odbor slovenski ali nemški, si mislijo, da je le pijača in pa „groši“. Plačani so bojda dobro, a kdo jih plača, to je še skrivnost. Da „ti višji“ ne bodo dali ne vinarja, o tem je vsak človek na Dobrni prepričan. Ali morebiti že delajo dolgove na račun občinske „kase!“ Bojda se je tistemu slaba godila, ki je prodajal medvedovo kožo brez medveda. Še hušja bo z našimi nemčurji. A nekaj so nemčurjski podrepaniki vendar dosegli, če ravno tega niso nameravali, namreč to, da so vzbudili narodno zavest pri ljudeh, kjer je poprej ni bilo videti. Prišli so plačani nemčurjski hlapci in rekli: „Ti, z Nemci moraš voliti! Pirtovška moraš voliti, pa Hasenbihla, pa Žumarja, pa Laleka, veš, to so naši možje, ti bodo skrbeli za občino. Doklad potem ne bo nobenih, dače nič več, še denarje bomo iz davkarje dobili. Veš, ta šola je za nič, novo, lepo nemško šolo moramo postaviti. Veš, pa nemški „birgarmajster“ mora biti, potem bo veselo na Dobrni. Če boš pa s „Slovincami“ volil, ti bodo v vinogradu kisle hruške rastle in volom bodo rastli rogovi na hrbtu.“ Tako so govorili nemčurjski modrijani in uspeh je bil ta, da bodo mnogi slovenski volilci, kateri poprej niso nikdar prišli k volitvi, sedaj prišli nalašč in slovensko volili, da vidijo, če se spolnijo nemčurjska prerokovanja. Odgovor slovenskih mož je pa navadno ta: „Storili bomo po vzgledu Slovencev v Teharjih, Zrečah in Oplotnici, nemčurji pa naj imajo nemškega „birgarmajstra“, kjer ga hočejo. Tukaj smo mi gospodarji, ne pa tuji privandravci, ki so se nam zajedli v meso, kakor trtna uš v naše vinograde. Tako je, gospodje nemčurji: poglavarji in hlapci! Slovenci ne komandiramo, kogar naj volijo Nemci v Gradcu ali na Dunaju za župana, pa tudi komandirati si ne damo od tujih ljudi, kedo bo pri nas župan ali odbornik. Ta bi bila lepa, da bi tuji ljudje, ki so prišli iskat kruha na Dobrno, da bi taki zapovedovali domačinom, ki so podedovali svojo slovensko posest od slovenskih starišev. Če vam ni kaj prav, le pustite nas in pojdite, od koder vas je veter prinesel; mi smo poprej živeli brez vas in bomo tudi potem. Še to vam dovolimo, da vzamete seboj tiste svoje podrepanike, ki so izdali svoj rod in svoj jezik. Ni se vam treba bati, da bi kak petelin zakikirikal za vami. Prej greste, boljše bo. Če se boste še pa delj časa obračali tukaj, prosimo vas, bodite bolj ponižni, zakaj tudi slovenska potrpežljivost ima svoje meje in morebiti vam ni neznano za vsakega nemčurja strašno geslo: Svoji k svojim.“

Da se razumemo, dodamo še kratko opombo. Nemčurji se navadno imenujejo „Nemci.“ Pri

nas pa že poznamo razloček med rojenimi Nemci in takimi, ki se štljuje kot „Nemci“, pa so slovenskega rodu. Govorijo sicer radi neko „nemščino“, ki je pa taka, da je joj. Bog ne daj, da bi jo dali psu, takoj je po njem! Toraj ne mešajte besedij. Proti poštemnim Nemcem, ki hočejo mirno med nami živeti, nimamo ničesar, ves naš odpor je namerjen proti izdajicam našega rodu. Ako se bo pa kateri Nemec družil z nemčurjsko golaznijo in delal proti slovenskemu ljudstvu, potem seveda ne bomo delali razločka in ena jama bo odprta za vse.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebna vest. Okrajni komisar celjskega okraj. glavarstva dr. Adam Weiss p.l. Schleussenburg je postal ministrski podtajnik v ministrstvu notranjih zadev. Imenovani je bil med političnimi uradniki v Celju še najbolj priljubljen, ker se je naučil skoraj popolnoma slovenski ter bil v uradovanju strogo nepristranski in ljubezljiv. — Okrajni komisar dr. Rudolf Brešar je prestavljen od namestništva v Gradcu k okrajnemu glavarstvu v Celje. — Davčni pristav g. Alfred Drobnič, je prestavljen iz Celja v Št. Lenart v Slov. goricah.

Odlikovanje. Cesar je podelil g. Feliks Stegnarju, c. kr. učitelju na moški kaznilnici v Mariboru, častno svetinjo za 40 letno zvesto službovanje. Čestitamo.

Zaročil se je g. Ferdo Motnikar, urar v Dolu, z dospodično Tončko Gorišek, gostilničarjevo hčerjo na Veterniku pri Kozjem. Čestitamo!

Mariborske novice. Mariborski župan, dr. Schmiderer, je dobil viteški križ Fran Josipovega reda, toda ne za uzorno župnanje, temuč zato, ker nabira kot blagajnik denar za „Rudeči križ“. — V pondeljek, dne 20. t. m. se je ustrelil v kavarni „Secession“ v Tegetthoffovi ulici 22letni natakarc Franc Šavkovič, ki je bil uslužben na kolodvorski restavraciji. Samomorilec se je najprej šampanca napil in na to se je ustrelil. Bil je takoj mrtev.

Sv. Peter pri Mariboru. V noči od 12. do 13. t. m. je ukradel neznan tat posestniku Mih. Kokolu v Metavi moško obleko in kolač kruha, med tem ko je imel gospodar opravek v hlevu. Upati je, da bodo zlikovca kmalo dobili!

Št. Ilj v Slov. gor. Nemški Čeh Helcl, ki mu domovina ni dala potrebnega kruha in ga je potem nesreča zanesla v naše lepe Slovenske gorice, ki bi jih pa on rad prepiavil in okužil z blaženo nemščino, ta mož je menda le začel spoznavati, da je pri nas popolnoma nepotreben. Kako rad bi videl svojo kobačo vedno polno, vse naj bi pilo le „nemško“ vino, vse naj bi jedlo le „nemško“ meso. Pa nihče ni tako žejen in lačen! Seveda si vsak pameten človek dobro premisli, prej ko zopet gre na limanice. Saj imamo svoj pregovor, ki pravi, da osel gre samo enkrat na led. Kdor gre dvakrat, je seveda že nekaj več. — To ve tudi nemški Čeh Helcl. In to je, kar mu dela toliko skrbi, da mu večkrat prav nič ne tekne tako priljubljena — če tudi ne ravno lepa — fajfa. Njegovo jezo pa mora čutiti celi Šentilj. Čujte! Ker ga nihče ne uboga, zato je odložil svoji odborniški mesti pri občini in pri krajnem šolskem svetu. Pa glejte smolo — Šentilj še kljub temu stoji! To pa še ni vse. Tudi drugi vidijo, da je nepotreben. Pretečeni teden so ga hoteli namreč kar na tihem ukrasti; ne vemo, kaj bi drugo v šoli iskali. Še ni dolgo, da je bil Sadu v taki nevarnosti, in zdaj pa so hoteli Helclna. Svet je pač tako silno nehvaležen! Naše najbolj zaslužne može nam hočejo kar na tihem pokrasti, kam pa se naj potem obrnemo, kje naj iščemo take vzor-može? Jerum, jerum, to je pa že za počit!

Fram. Vsi tukajšnji treznomisleči narodni krogi obsojajo surove napade v zadnjih številkah „Slov. Štajerca“ na tukajšnjega g.